

SCOPURI GREȘITE*

(Pălăria cu mesaje pentru spargerea codului comportamentului indisciplinat)

Există câte o convingere în spatele fiecărui comportament. Psihiatrul Rudolf Dreikurs spune că un copil care se comportă urât este un copil descurajat, demoralizat. Nu contează forma pe care o ia descurajarea, aceasta are la bază convingerea copilului că nu aparține și nu este important. Ceea ce contează este ceea ce crede copilul, deoarece aceasta este cauza comportamentului său.

Pe măsură ce Dreikurs a studiat comportamentul copilului, el a descoperit 4 scopuri neadecvate sau greșite pe care copiii le adoptă ca rațiuni fundamentale pentru comportamentul indisciplinat. Se numesc „scopuri greșite” deoarece se bazează pe convingeri greșite despre cum să obții apartenența și însemnătatea. Dreikurs a identificat cele patru scopuri greșite ca fiind: **obținerea atenției, puterea, răzbunarea și afișarea unei inadecvări** (sau renunțarea).

Tabelul Scopurilor greșite

Scopul elevului este:	Dacă dascălul simte:	Și răspunde prin:	Și dacă răspunsul elevului este:	Convingerea din spatele comportamentului este:	Ce nevoie are elevul (Pălăria cu mesaje) și cum îl poate încuraja adultul
OBȚINEREA ATENȚIEI NEJUSTIFICATE (a-i ține ocupați pe ceilalți cu propria persoană sau a încerca să obțină servicii speciale)	Deranjat Iritat Îngrijorat Vinovat	Reamintește Coalizează Face lucrurile pentru elev pe care le-ar fi putut face singur/singură	Se oprește temporar, dar mai târziu revine la aceleași comportament supărător.	Aparțin doar când mă simt observat sau primind atenție specială. Sunt important doar când îmi acorzi atenție.	Observă-mă/ Implică-mă! Redirecționează-l implicându-l pe elev în sarcini utile. „Îmi pasă de tine, voi petrece timp cu tine mai târziu.” Evită tratamentul special. Spune-o doar o dată, apoi acționează. Planifică timp special, stabilește rutine, alocă timp pentru perfecționare, folosește ședințele cu clasa/părinții, atinge fără cuvinte, stabilește semne non-verbale*.
PUTEREA ORIENTATĂ SPRE CONTROL (a fi șeful)	Provocat Încercat/tentat Amenințat Învins	Opune rezistență Renunță Gândește „Nu scapi tu cu asta. Te fac eu să te comporți bine.” Cu dorința de a avea dreptate	Intensifică comportamentul. Se supune sfidător. Simte că este victorios când dascălul este supărat. Exercită puterea pasivă.	Aparțin doar când sunt în control. Trebuie să dovedesc că nimeni nu este șeful meu. Nu mă poți controla!	Lasă-mă să ajut, dă-mi opțiuni! Acceptă că nu îl poți forța și cere-i ajutorul. Oferă opțiuni limitate. Retrage-te din conflict și liniștește-te. Fii ferm și blând. Acționează, nu vorbi. Decide ce vei face. Lasă rutinele să preia conducerea. Cere ajutorul elevului pentru a stabili împreună câteva limite rezonabile. Urmează înțelegerea. Redirecționează energia către puterea pozitivă.

Scopul elevului este:	Dacă dascălul simte:	Și răspunde prin:	Și dacă răspunsul elevului este:	Convingerea din spatele comportamentului este:	Ce nevoie are elevul (Pălăria cu mesaje) și cum îl poate încuraja adultul
					Folosește întâlniri ale clasei/cu părinții*.
RĂZBUNAREA (a fi chit)	Rănit Dezamăgit Neîncrezător Dezgustat	Ripostează. Face la fel. Gândește „Cum mi-ai putut face una ca asta?”	Se răzbună. Îi rănește pe ceilalți. Distruge lucruri. Plătește cu aceeași monedă. Amplifică comportamentul sau alege o altă „armă”.	Nu cred că aparțin, așa că îi fac pe ceilalți să sufere la fel cum sufăr și eu. Nu pot fi plăcut sau iubit.	Sufăr, recunoaște-mi sentimentele! Tratează sentimentele rănite: „Comportamentul tău îmi spune că te simți rănit. Putem vorbi despre asta?” Ascultă cu atenție, nu lua comportamentul personal. Împărtășește-ți sentimentele. Cere-ți scuze dacă e nevoie. Evită pedeapsa și răzbunarea. Arată că îți pasă, încurajează. Utilizează întâlnirile cu părinții/clasa*.
AFIȘAREA UNEI INADECVĂRI (a renunța și a fi lăsat în pace)	Disperat Neputincios Neajutorat Inadecvat	Renunță. Face treaba elevului. Oferă prea mult ajutor. Arată descurajare.	Retragere Pasivitate Nicio îmbrățișare Niciun răspuns	Nu cred că aparțin, deci îi voi convinge pe ceilalți să nu aibă așteptări de la mine. Sunt neajutorat și incapabil, nu are rost să încerci pentru că nu voi face nimic.	Nu renunța la mine, arată-mi un pas mic! Alocă-i timp pentru învățare, în pași mici. Dă-i sarcini ușoare până când elevul reușește. Arată-i încredere. Încurajează fiecare încercare pozitivă, nu contează cât de mică. Nu renunța, bucură-te de copil. Încurajează, încurajează, încurajează. Folosește ședințele/întâlnirile cu părinții/clasa*.

BIBLIOGRAFIE:

**Disciplină pozitivă – Ghidul profesorului de la A la Z*, Jane Nelsen, Linda Escobar, Kate Ortolano, Roslyn Duffy, Deborah Owen-Sohocki, Playfullarning – Jucării educaționale, Cluj-Napoca, 2016